

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MUĞLA BODRUM BELEDİYESİ
BODRUM BEL.TUR.İNŞ.GIDA ENERĐİ
SAN VE TİC. A.Ő.**

2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	12
8.	EKLER.....	32

KISALTMALAR

KDV : Katma Değer Vergisi

KHK : Kanun Hükümünde Kararname

TTK : Türk Ticaret Kanunu

VUK : Vergi Usul Kanunu

YMM : Yeminli Mali Müşavir

TABLÖLAR LİSTESİ

- Tablo 1: Şirket Bütçesinden Karşıl原因anan Belediye Giderleri
- Tablo 2: Şirket Bütçesinden Karşıl原因anan Bodrum Belediyespora İlişkin Giderler
- Tablo 3: Şirket Adına Tahakkuk Eden Gecikme Faizi
- Tablo 4: Şirketin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borçları ile Borçların Şirket Gelirlerine Oranı

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Bundan böyle Şirket olarak anılacaktır), 15.02.1993 yılında kurulmuş olup, sermayesinin tamamı Bodrum Belediyesi'ne aittir. 24.02.1993 tarihli Ticaret Sicili Gazetesinde kuruluş amacı "her türlü sınai zirai ürünleri ve kıtlığı duyulan mal ve hizmetleri serbest piyasa kurallarına uygun olarak temin edilmesini sağlamak amacıyla matuf her türlü ticari, zirai, sınai ve turizm faaliyetlerinde bulunmak" olarak sayılmıştır.

Şirketin mali yapısına bakıldığında, özellikle son yıllarda sürekli zarar ettiği ve dolayısıyla sermayesinin azaldığı, bozulan mali yapısının Bodrum Belediyesinden sermaye artırımını yoluyla telafi edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Şirketin zarar etmesinin temel nedenleri arasında belde belediyelerinden gelen personelin şirket bünyesinde çalıştırılması ile birlikte bunlara ilişkin yüksek ücret politikası belirlenmesi, şirketin başta Bodrum Belediyesi olmak üzere, bazı kamu kurum ve kuruluşlarına ait harcamaları kendi bütçesinden karşılaması ve çeşitli dönemlerde mali durumuna uygun olmayacak şekilde sivil toplum kuruluşlarına bağış ve yardım adı altında ödemelerde bulunması sayılabilir. Bu kapsamda belediye adına 2016 yılında Belediye hizmet binasının güçlendirilmesi işine ait yaklaşık 1.728.528,00 TL ödeme ile Bitez sahil yolu düzenleme işine ait 1.671.000,00 TL lik ödeme ile Herodot Kültür Merkezi ile ilgili 289.000,00 TL lik ödemelerin şirket bütçesinden yapıldığı anlaşılmaktadır. Şirketin mali tablolarına bakıldığında, 2015 yılında 10.001.992,60 TL ve 2016 yılında 11.128.183,27 TL dönem zararı söz konusu olduğu, 2017 yılındaki dönem zararının ise bilançoya göre 1.750.270,49 TL olarak gerçekleştiği görülmektedir. Şirketin bahsi geçen zararları Bodrum Belediyesince alınan meclis kararları ile sermaye artırımını/belediyeden kaynak aktarımını yoluyla finanse etmeye çalıştığı anlaşılmaktadır.

Şirket, zarar sebebiyle kuruluşundan bu yana 13 kez sermaye artışına gitmek zorunda kalmıştır. Son olarak 2017 yılında yapılan sermaye artışı ile sermayesi 32.658.250,00 TL'den 45.658.250,00 TL'ye çıkarılmıştır. Toplam sermayenin 36.318.250,00 TL'si ödenmiş olup, geriye kalan 9.340.000,00 TL'nin 2017 yılı içerisinde ödenmesi öngörülmektedir.

Mali işlemlerin raporlanmasında Logo Tiger 3 (ön muhasebe ve genel muhasebe kayıtların tutulduğu program) ve Logo Bordro Plus (personel maaş vs.) programları kullanılmaktadır.

Şirketin yönetiminden sorumlu bir genel müdür ve bir kişiden müteşekkil yönetim kurulu bulunmaktadır. Şirketin idari yapısında mali işler, idari işler ve hizmet işletmeleri müdürlükleri yer almaktadır. Bahsi geçen müdürlüklerin her biri genel müdüre bağlı olarak faaliyette bulunmaktadır. Şirket bu yapı içerisindeki görev ve hizmetleri yaklaşık 300 personeli ile yerine getirmektedir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca münferit ve konsolide finansal tabloları düzenlerken Türkiye Muhasebe Standartlarını uygulamakta ve muhasebe kayıtları üzerinden 3'er aylık periyotlar halinde Bilanço ve Gelir Tablosu hazırlamaktadır. Şirket, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre muhasebe kayıtlarını tutmaktadır. Muhasebe işlemleri bilgisayar ortamında ve bu amaçla üretilmiş muhasebe programları vasıtasıyla yürütülmektedir.

Şirketin temel mali tabloları Bilanço ve Gelir Tablosudur. Şirketin aktif ve pasif yapısına ilişkin 2016 ve 2017 yılları ile ilgili bilgilerin yer aldığı Karşılaştırmalı Bilançosu aşağıda gösterilmiştir.

**BODRUM BELEDİYESİ TURİZM İNŞAAT GIDA ENERJİ SAN. VE TİC. ANONİM ŞİRKETİ
2016 ve 2017 YILI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU**

AKTİFLER (VARLIKLAR)	2016	2017	PASİFLER (KAYNAKLAR)	2016	2017
I- DÖNEN VARLIKLAR	2.399.837,32	8.306.003,39	I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	31.537.159,65	35.288.896,16
A HAZIR DEĞERLER	140.793,15	263.368,71	A MALİ BORÇLAR	0,00	0,00
B MENKUL KIYMETLER	0,00	0,00	B TİCARİ BORÇLAR	3.680.753,53	4.092.208,51
C TİCARİ ALACAKLAR	1.395.503,12	1.560.640,32	C DİĞER BORÇLAR	776.226,02	917.476,14
D DİĞER ALACAKLAR	0,00	0,00	D ALINAN AVANSLAR	20.374,39	10.591,75
E STOKLAR	768.693,99	860.438,98	E YILLARA YAYGIN İNŞ. VE ONARIM HAKEDİŞLERİ	0,00	0,00
F YILLARA YAY. İNŞ. VE ONARIM MALİYETLERİ	0,00	0,00	F ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	27.059.805,71	30.268.619,76
G GELECEK AYLARA AİT GİD.VE GELİR TAH.	0,00	5.517.538,12	G BORÇ VE GİDER KARŞ.	0,00	0,00
H DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	94.847,06	104.017,26	H GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAH.	0,00	0,00
II- DURAN VARLIKLAR	9.013.724,31	8.735.481,32	J DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
A TİCARİ ALACAKLAR	93.215,86	93.215,86	II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.398.894,78	865.351,84
B DİĞER ALACAKLAR	0,00	0,00	A MALİ BORÇLAR	1.180.764,02	599.337,59
C MALİ DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	B TİCARİ BORÇLAR	227.000,00	0,00

D MADDİ DURAN VARLIKLAR	6.378.386,57	5.545.771,96	C DİĞER BORÇLAR	0,00	0,00
E MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	2.517.327,18	3.071.620,48	D ALINAN AVANSLAR	0,00	0,00
F ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR	0,00	0,00	E BORÇ VE GİDER KARŞ.	0,00	0,00
G GELECEK YIL. AİT GİDERLER VE GELİR TAH.	24.794,70	24.873,02	F GELECEK YIL.AİT GELİRLER VE GİDER TAH.	991.130,76	266.014,25
H DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	G DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
AKTİFLER TOPLAMI	11.413.561,63	17.041.484,71	III- ÖZKAYNAKLAR	-22.522.492,80	-19.112.763,29
AKTİF GENEL TOPLAMI	11.413.561,63	17.041.484,71	A ÖDENMİŞ SERMAYE	31.158.250,00	36.318.250,00
			01. Sermaye	32.658.250,00	45.658.250,00
			02. Ödenmemiş Sermaye (-)	-1.500.000,00	-9.340.000,00
			B SERMAYE YEDEKLERİ	0,00	0,00
			C KAR YEDEKLERİ	30,26	30,26
			D GEÇMİŞ YILLAR KARI	0,00	0,00
			E GEÇMİŞ YILLAR ZARARI (-)	-42.552.589,79	-53.680.773,06
			F DÖNEM NET KARI/ZARARI	-11.128.183,27	-1.750.270,49
			PASİFLER TOPLAMI	11.413.561,63	17.041.484,71
			PASİF GENEL TOPLAMI	11.413.561,63	17.041.484,71

Şirketin hesap dönemi içinde yapmış olduğu faaliyetlerden elde ettiği 2016 ve 2017 yılı sonuçlarını gösteren Gelir Tablosuna aşağıda yer verilmiştir.

BODRUM BELEDİYESİ TURİZM İNŞAAT GIDA ENERJİ SAN. VE TİC. ANONİM ŞİRKETİ
2016 ve 2017 YILI KARŞILAŞTIRMALI GELİR TABLOSU

	2016 Yılı		2017 Yılı	
A- BRÜT SATIŞLAR		26.490.695,05		29.458.036,13
1. Yurtiçi Satışlar	26.490.695,05		29.447.866,64	
2. Yurtdışı Satışlar				
3. Diğer Gelirler			10.169,49	
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		60.478,00		70.656,36
1. Satıştan İadeler (-)	60.478,00		70.656,36	
2. Satış İskontoları (-)				
3. Diğer İndirimler (-)				
C- NET SATIŞLAR		26.430.217,05		29.387.379,77
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		25.355.472,89		22.566.206,77
1. Satılan Mamüller Maliyeti (-)				
2. Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)			6.392,00	
3. Satılan Hizmet Maliyeti (-)	25.355.472,89		22.559.814,77	
4. Diğer Satışların Maliyeti (-)				
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		1.074.744,16		6.821.173,00
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		11.797.225,09		7.914.260,00
1. Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)				

2. Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)			
3. Genel Yönetim Giderleri (-)	11.797.225,09		7.914.260,00
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		-10.722.480,93	-1.093.087,00
F- DİĞER FAALİYET. OLAĞAN GELİR VEYA KARLAR		53.987,06	50.356,69
1. İştiraklerden Temettü Gelirleri			
2. Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri			
3. Faiz Gelirleri	4.454,38		30.157,01
4. Komisyon Gelirleri			
5. Konusu Kalmayan Karşılıklar	23.718,05		5.053,68
6. Menkul Kıymet Satış Karları			
7. Kambiyo Karları	25.814,63		15.146,00
8. Reeskont Faiz Gelirleri			
9. Faaliyetle İlgili Diğer Gelir ve Karlar			
G- DİĞER FAALİYET.OLAĞAN GİDER VE ZARAR. (-)		1.148,19	
1. Komisyon Giderleri			
2. Karşılık Giderleri			
3. Menkul Kıymet Satış Zararları			
4. Kambiyo Zararları	1.148,19		
5. Reeskont Faiz Giderleri			
7. Diğer Olağan Gider ve Zararlar			
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		266.737,80	226.312,38
1. Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	266.737,80		226.312,38
2. Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)			
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		-10.936.379,86	-1.269.042,69
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		99.755,94	119.858,33
1. Önceki Dönem Gelir ve Karları			
2. Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	99.755,94		119.858,33
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		291.559,35	601.086,13
1. Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)			
2. Önceki Dönem Gider ve Zararlar (-)	281.836,19		575.163,90
3. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	9.723,16		25.922,23
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		-11.128.183,27	-1.750.270,49
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ.YASAL YÜK. KARŞ (-)			
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		-11.128.183,27	-1.750.270,49

Şirketin bunun dışında düzenlemiş olduğu mali tablolar da mevcut olmakla birlikte, burada en temel iki mali tabloya yer verilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Bilanço,
- Gelir Tablosu,
- Yevmiye Defteri,
- Envanter Defteri,

- Geçici ve kesin mizan,

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Şirket Zararının Olduğundan Daha Az Gösterilmesi

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin sosyal güvenlik prim giderleri ile işsizlik prim giderlerini, gider hesaplarında izlemek yerine geçici bir hesap olan 180. Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında izlemesi nedeniyle şirket zararının olduğundan daha az gösterildiği tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddeleri Maliye Bakanlığı'na işletmeler için tekdüzen hesap planı ve hesapların işleyişine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi vermiş olup, Maliye Bakanlığı ilki 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği olmak üzere toplamda on beş adet muhasebe sistemi uygulama tebliğleri ile işletmeler için tekdüzen hesap planı ile hesapların işleyişine ilişkin açıklamalara yer vermiştir.

Bahsi geçen tebliğlerde sosyal güvenlik prim kesintilerinin ne şekilde muhasebe kayıtlarına alınacağı açıklanmıştır. Buna göre; işletmenin, personelin hak edişlerinden sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre kesintiye tabi tutmakla yükümlü bulunduğu, personele ait emeklilik keseneği ve sigorta primleri ile bunlara ilişkin işveren katılma payları ve işverence sosyal güvenlik kuruluşlarına ödenecek diğer yükümlülüklerin 361. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında izleneceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Bahsi geçen hesabın işleyişi şu şekilde ifade edilmiştir; kesintiler yapıldıkça ve işveren payları tahakkuk ettirildikçe bu

hesap alacak çalışırken, söz konusu kesinti ve payların ödenmesi halinde ise borçlandırılarak kapatılır. Bir yıldan daha uzun vadede ödenmesi öngörülen sosyal güvenlik kesintileri ise 438. Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına aktarılır.

Buna göre sosyal güvenlik kesintilerinin tahakkuk etmesi halinde 361 no.lu hesabın alacağına kayıt yapılacak, buna karşılık personelin çalıştığı hizmet alanına/gider türüne göre bir gider hesabı (Hizmet Üretim Maliyeti, Genel Yönetim Giderleri, Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri vs) borç çalıştırılmak suretiyle gerekli muhasebe kaydının oluşması sağlanacaktır. Sosyal güvenlik priminin ödenmesi halinde ise 361 no.lu hesap borç çalıştırılarak kapatılırken karşılığında ödemenin türüne bağlı olarak 100. Kasa/102. Bankalar/103. Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabının alacak çalıştırılması suretiyle gerekli muhasebe kayıtları oluşturulacaktır.

Yapılan incelemede sosyal güvenlik prim kesintilerinin tahakkukunda pasif hesap olan 361. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının kullanılması gerekirken aktif bir hesap olan 180. Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının borç çalıştırıldığı, karşılığında ise bir gider hesabının alacak çalıştırılmak suretiyle kullanıldığı ve böylece şirketin giderlerinin olması gerekenden daha düşük gösterildiği anlaşılmıştır. Sigorta primlerinin tahakkuk ve ödeme aşamalarında yapılması gereken kaydın aşağıdaki gibi olması gerekmektedir;

- Sigorta priminin tahakkukunda;

791. İşçi Ücret ve Giderleri

361. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri

- Sigorta primin ödenmesinde;

361. Sosyal Güvenlik Kesintileri

102. Bankalar

Sonuç olarak yapılan hatalı iki kayıt nedeniyle şirket giderleri olması gerekenden 5.517.538,12 TL daha az gösterilmiş ve şirket zararı da bu tutar kadar daha az görünmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Bu maddedeki konuyla ilgili olarak denetim raporunda tespit edilen hatalı uygulama şirketimiz tarafından düzeltilmiş ve 180. Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında gösterilmiş olan borç bu bölümden alınarak dönem zararına ilave edilmiş olup, olması gerektiği şekilde düzeltme işlemi yapılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespiti ilişkin gerekli muhasebe işleminin yapılarak hesabın işlenmesinin sağlandığı belirtilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen düzeltici işlem 2017 yılı mali rapor ve tablolarının yanlışlığını ortadan kaldırmamıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Şirketin Borca Batık Durumunda Olmasına Rağmen İflasının İstenilmemesi

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin varlıklarının alacaklı durumda olanlara yapılacak ödemeleri karşılamaya yetmediği ve “borca batık” durumda olduğu tespit edilmiş iken yönetim kurulunun şirketin iflası talebinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun “Riskin erken saptanması ve yönetimi” başlıklı 378 inci maddesinde;

“(1) Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir.

(2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.” denilmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378 inci maddesine göre pay senetleri borsada işlem görmeyen anonim şirketler şirketin varlığının tehlikeye düşmesini ve muhtemel riskleri önlemek amacıyla uzman bir komite kurarak şirketin mali durumu ile ilgili bir rapor hazırlar ve bunu her iki ayda bir yönetim kuruluna sunmak durumundadır.

Diğer taraftan, Kanunun anonim şirketlerde sermayenin kaybı, borca batık olma durumu ile ilgili kısmının “Çağrı ve bildirim yükümü” başlıklı 376 ncı maddesinde;

“(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.

(3) (Değişik: 26/6/2012-6335/16 md.) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeligi, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildiri olarak kabul olunur.”

Kanunun “İflasın ertelenmesi” başlıklı 377 nci maddesinde ise;

“(1) Yönetim Kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Bu hâlde İcra ve İflas Kanununun 179 ilâ 179/b maddeleri uygulanır.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

6102 sayılı TTK'nın 376 ve 377 nci maddeleri 378 nci madde ile birlikte değerlendirildiğinde; şirketin içinde bulunduğu mali durumdan haberdar olmak ve varlığının tehlikeye düşmesini önlemek amacıyla yıllık bilançonun incelenmesi gerektiği, bu yapılırken sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının şirketin zararı ile kıyaslanması gerektiği anlaşılmaktadır. Buna göre; sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının yarısı veya üçte ikisinin zarar nedeniyle karşılıksız kaldığının anlaşılması durumunda genel kurulun toplantıya çağırılması ile alınması gereken önlemlere karar verilmesi gerekmektedir.

Bunun dışında, şirketin borca batık olduğuna ya da aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin yönetim kurulunca hazırlanan “ara bilanço”ya göre anlaşılması halinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirmek ve şirketin iflasını istemek durumundadır. Bu şartlarda şirketin iflasının istenmesinin tek istisnası iflas kararı verilmeden önce şirketin borca batık durumunu ortadan kaldırmaya yetecek tutardaki şirket borçlularının, kendi alacaklarını tüm alacaklılardan sonra gelecek şekilde sıraya koymalarına ilişkin yazılı beyan veya sözleşme olması ve bu beyan/sözleşmenin mahkemece atanmış bilirkişi vasıtası ile geçerli kılınmış olması durumudur. Bunun dışında borca batık olma durumunun tespiti halinde yönetim kurulunca şirketin iflasının istenmesi gerekir.

Yapılan incelemede, şirket adına şirketin mali iş ve işlemlerini yürüten yeminli mali müşaviri tarafından 6102 sayılı TTK'nın 376 ncı maddesi gereğince 22.05.2017 tarihli YMM-35102317/2131*1550/15 sayılı Yeminli Mali Müşavirlik Raporu düzenlendiği anlaşılmıştır. Raporun “2. Şirketin Öz Varlığının ve Sermayenin Varlığını Koruyup Korumadığının Tespiti” başlıklı kısmında şirketin sermayesinin 32.658.250,00 TL ve geçmiş yıl zararlarının ise 53.680.773,06 TL olduğundan hareketle şirketin özvarlığının (-) 21.022.492,80 TL olduğu ve buna göre, 6102 sayılı TTK'nın 376 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının yarısı olan 16.329.140,13 TL'nin ve aynı maddenin ikinci fıkrasına göre sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının 2/3'ü olan 21.772.186,84 TL'nin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı ve dolayısıyla şirketin borca batık durumda olduğu tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, yapılan incelemede, şirketin varlığı ve devamının tehlikeye düşmesine ilişkin olası riskleri tespit etmek ve bu riskleri ortadan kaldırmak amacıyla şirket yönetim kurulunca bir komite oluşturulduğu ve rapor hazırlandığı, dolayısıyla Kanunun 378 inci maddesinin çalıştırıldığı anlaşılmakla birlikte, şirketin borca batık durumda olduğunun tespiti ile ilgili olarak yönetim kurulu tarafından ara bilanço çıkartıldığı ve bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılmasına karşın yönetim kurulunca bu durumun şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirilmediği ve şirket iflasının istenmesi gerekirken istenmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca, Kanunun 377 nci maddesinde yer alan şirketin iflasının ertelenmesine gerekçe oluşturabilecek herhangi bir bilgi/belge sunulmadığı da anlaşılmakta olup, sonuç olarak şirket yönetim kurulunun şirketin iflasının istenmesi hususunda kanundan doğan yükümlülüklerini yerine

getirmediği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Şirketimizin tüm paylarının bir kamu kurumu olan Bodrum Belediyesine ait olması, Bodrum Belediyesinin tüm iktisadi işletmelerinin şirketimiz tarafından işletiliyor olması hususları dikkate alındığında ve de Bodrum Belediyesi tarafından iktisadi işletmesinin kurulmasına Belediye Meclisi tarafından karar verilmiş olmasına rağmen, söz konusu iktisadi işletmenin kuruluşunun henüz tamamlanmadığı hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şirketimizin iflası bu aşamaya kadar istenilmemiştir.

Ancak Bodrum Belediyesinin çok sayıdaki iktisadi işletmesinde şirketimiz tarafından verilmekte olan hizmetler, hem Bodrum halkı hem de Bodrum’a gelen tüm yerli ve yabancı turistler için çok önemli olduğundan bu aşamada şirketimiz tarafından iflasının istenilmesi kamu hizmetlerinin aksamasına yol açacaktır.

Bu nedenle, Bodrum Belediye Meclisi tarafından kurulmasına karar verilen iktisadi işletmenin kuruluş işlemleri tamamlandıktan sonra 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine uygun olarak bu husus da yerine getirilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında Bodrum Belediyesi bünyesinde yeni bir iktisadi işletmenin kurulması için gerekli çalışmalara başlanılmış olmakla birlikte, kuruluş işlemlerinin henüz tamamlanamadığı ve bu nedenle bulgu konusu tespite katılmalarına karşın henüz gereğinin yerine getirilemediği ifade edilmiştir. Bodrum Belediye Meclisinden geçmiş olan iktisadi işletmenin kuruluş işlemlerinin tamamlanması neticesinde bulgu konusu tespitin yerine getirilip getirilmediği izleyen denetimlerde takip edilecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. ve Tic. A.Ş.’nin 2017 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun İstisna Maddesi (3/g) Kapsamında Olmamasına Karşın Bazı Alımların İhalesiz Yapılması

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş. tarafından yapılan bazı alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa aykırı olarak ihalesiz yapıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde;

“Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

....

d) (Değişik: 12/6/2002-4761/10 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler....” hükmü ile

“İstisnalar” başlıklı 3 üncü maddesinde;

“... ”

g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüz milyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları...”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, belediyenin sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketler 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olup, bu anlamda mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde bu Kanunun gerektirdiği ihale süreçlerine tabidirler. Ancak, bu kuruluşların doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik

ihtiyaçlarının temini için yapacaklarının dışında kalan ve yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedelinin her yıl Kamu İhale Tebliği ile belirlenen tutarı aşmayan mal veya hizmet alımları ise ihale süreçlerine tabi olmaksızın gerçekleştirilecektir.

Bu kapsamda, Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş., Kamu İhale Kurulundan hangi mal veya hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanuna tabi olduğu, hangilerinin ise istisna kapsamında değerlendirilmesi gerektiği hususunda 24.12.2004 tarih ve 531 sayılı yazı ile görüş sormuş, Kurul da 04.03.2005 tarih ve 300-2197 sayılı yazı ile görüşünü bildirmiştir. Dolayısıyla, şirketin 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin g bendi uyarınca ihalesiz yapabileceği işlemler bahsi geçen Kurul görüşü ile netleşmiştir.

Yapılan incelemede, Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.’nin 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin g bendi kapsamına girmemekle birlikte özellikle çeşitli yemek hizmeti, uçak bileti, konaklama, bakım onarım vb. bazı mal/hizmet alımlarını mevzuata aykırı şekilde ihalesiz yaptığı anlaşılmıştır.

Şirketin mal veya hizmet alımı yaparken 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ilgili maddeleri gereğince ihaleye çıkması ve ihale süreçlerini uygulaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bu maddede şirketimiz tarafından yapılan bazı alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa aykırı olarak ihalesiz yapıldığı belirtilmiştir. Şirketimizce bundan sonraki süreçte raporda tespit edilen şekilde çeşitli mal veya hizmet alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ilgili hükümlerine uygun olarak yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bundan sonraki süreçte yapılması planlanan mal veya hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uygun şekilde yapılacağı ifade edilmiş olmakla birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 2: Şirketin Envanter Defterinin Mevzuatın Öngördüğü Bilgiyi İçermemesi

Şirketin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa (TTK) göre tutulması zorunlu defterlerden olan envanter defteri buldurmasına karşın, envanter defterinde şirket envanterine ilişkin (demirbaşlar, mal ve malzeme, makine teçhizat cihaz vb.) bilgilerin yer almadığı, bunun yerine bilanço ve gelir tablosuna yer verildiği tespit edilmiştir.

6102 sayılı TTK'nın 66 ncı maddesinde her tacirin ticari işletmesinin açılışında, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten bir envanter çıkaracağı ve açılıştan sonra her faaliyet döneminin sonunda da böyle bir envanter düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Kanunun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64 üncü maddesinde ise her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak bu Kanunun defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda, 213 VUK'un 182 nci maddesi bilanço esasında tutulacak defterleri yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri olarak saymış ve 185 inci maddesi ise envanter defterinin nasıl olması gerektiğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre; envanter defterine işe başlama tarihinde ve müteakiben her hesap döneminin sonunda çıkarılan envanterler ve bilançoların kaydedileceği ve envanter defterinin ciltli ve sayfalarının müteselsil sıra numaralı olacağı açıkça belirtilmiştir.

Yine 213 sayılı Kanunun 186 ncı maddesi bilanço günündeki işletmeye dahil mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tesbit etme işlemini envanter çıkarmak olarak tanımlamıştır.

Kanunun 188 nci maddesine göre ise envanter esas itibarıyla defter üzerine çıkarılmakla birlikte, işlerinde geniş ölçüde ve çeşitli mal kullanan büyük müesseselerin envanterlerini listeler halinde tanzim edebileceğine imkan getirilmiş ve bu durumda envanter listelerinin sayfa üzerinden numaralanarak sıralanması; envanterin tanzim tarihine göre tarihlenmesi; envanteri çıkaran memur ile işletme sahibi veya vekili tarafından imzalanması ve envanter defteri gibi saklanması şartı getirilmiş ve bu esaslar doğrultusunda envanter listeleri düzenleyenlerin liste içeriklerini envanter defterine icmalen kaydetmelerini emretmiştir.

Yapılan incelemede bilanço esasına tabi olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin yevmiye defteri, defteri kebirden başka envanter defteri de düzenlediği

Muğla Bodrum Belediyesi Bodrum Bel.Tur.İnş.Gıda Enerji San ve Tic. A.Ş. 2017 Yılı 14 Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu

ve kanuni süreler içerisinde notere onaylatıldığı tespit edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen defterde işletmenin taşınmazları, alacakları, borçları, nakit parası, maddi ve maddi olmayan duran varlıkları vs. olması gerekirken bunlara yer verilmediği, sadece işletmenin bir önceki dönem sonu gelir tablosu ile bilançosuna yer verildiği görülmüştür.

Şirketin envanter defterinde envantere yönelik bilgilere yer verilmemiş olması, envanter çıkarmanın kendisinden beklenen şirketin mevcut malvarlığı, alacakları, stokları, ayrıca faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verme, şirket faaliyetlerinin oluşumu ve gelişimini gözlemleme gibi ihtiyaçları karşılamadığı ve bu haliyle envanter defterinin şirkette bulunmasının herhangi bir fayda sağlamadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunun bu maddesinde yer alan şirketimizin envanter defterinin mevzuata uygun şekilde düzenlenmemiş olduğunun tespiti konusunda, denetim raporunda belirtildiği ve mevzuatta öngörüldüğü şekilde düzenlenmesi için gerekli işlemler başlatılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespitin doğruluğu kabul edilmekle birlikte gereğinin yerine getirilip getirilmediği izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 3: Şirketin Zarar Ettiği Dönemlere İlişkin Matrah Artışına Gidilmesi

Şirketin, faaliyetleri sonucunda zarar etmesi nedeniyle vergi kanunları açısından vergiyi doğuran olay gerçekleşmediği halde, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında gerek Kurumlar Vergisi ve gerekse Katma Değer Vergisi (KDV) beyanları için matrah artışı yaptığı tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere, 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ile devlet, mükelleflere beyana dayalı vergi konusu bazı alacaklar ile ilgili olarak Kanunda belirtilen dönemler için yine Kanunda belirtilen oranlar dahilinde matrah artışına gidilmesi durumunda, ilgili vergiler için ve ilgili dönemler için ayrıca bir tarhiyat yapılmaması hususunu taahhüt etmiştir. Bu bağlamda 6736 sayılı Kanunun kapsam başlıklı 1 inci maddesinden gerek Kurumlar Vergisi ve gerekse KDV'nin bu kanun kapsamına girdiği anlaşılmaktadır.

Kanun, bahsi geçen duruma ilişkin olarak Kurumlar Vergisi ile ilgili olarak matrah artışı yapılması şartlarına 5 inci maddesinde yer vermiş olup, ilgili maddede;

“Matrah ve vergi artırımı

MADDE 5- (1) Mükellefler, bu fıkroda belirtilen şartlar dâhilinde gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını artırdıkları takdirde, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için yıllık gelir ve kurumlar vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin olarak bu vergi türleri için daha sonra başka bir tarhiyat yapılmaz.

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) vergiye esas alınan matrahlarını, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar, 2011 takvim yılı için %35, 2012 takvim yılı için %30, 2013 takvim yılı için %25, 2014 takvim yılı için %20, 2015 takvim yılı için %15 oranından az olmamak üzere artırırlar.

c) Kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrahlar ile bu fikanın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar, 2011 takvim yılı için 28.000 Türk lirasından, 2012 takvim yılı için 29.650 Türk lirasından, 2013 takvim yılı için 31.490 Türk lirasından, 2014 takvim yılı için 33.470 Türk lirasından, 2015 takvim yılı için 37.940 Türk lirasından az olamaz.

ç) Bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlar, %20 oranında vergilendirilir ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü madde hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları %15 oranında vergilendirilir. ...”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Bahsi geçen madde hükümleri mükelleflerin hangi hal ve şartlarda Kurumlar Vergisi matrahlarını ne şekilde artıracakları hükme bağlanmıştır. Buna göre öncelikle ilgili döneme ilişkin matrahlar 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen oranlarda artırılacak ve bu artışların aynı maddenin (c) bendinde her bir yıl için belirlenen asgari artış tutarının altında kalmamasına dikkat edilecek ve son olarak ise her bir yıla ilişkin olarak bulunan matrah artışı tutarlarının kanuni süresi içinde verilen ve ihtilaf konusu yapılmadan ödenen

beyannameler için % 15, diğer beyannameler içinse % 20 oranda vergiye tabi tutularak ödenmesi gerekecektir.

Diğer taraftan yine bahsi geçen Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında KDV matrah artışı ile ilgili yapılan düzenleme ise şu şekildedir,

“ ...

(3) Mükellefler, bu fıkrafta belirtilen şartlar dâhilinde katma değer vergisini artırdıkları takdirde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

a) Katma değer vergisi mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden 2011 yılı için %3,5, 2012 yılı için %3, 2013 yılı için %2,5, 2014 yılı için %2 ve 2015 yılı için %1,5 oranından az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımı olarak bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar beyan ederler...”

Maddeye göre mükellefler artırım yapmayı düşündükleri KDV Beyannameleri için her bir döneme ilişkin beyannamelerinde yer alan toplam Hesaplanan KDV sütununda bulunan tutarları en az kanunda belirtilen oranlarda artırmak durumundadırlar, böylece kendileri ile ilgili matrah artırdıkları döneme ilişkin vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, şirketin yıllar itibariyle zararda olduğu, borç durumunun sürdürülemez yapıda bulunduğu, mali iş ve işlemlerini yürüten bir muhasebe biriminin yanı sıra bu konularla ilgili olarak danışmanlık hizmeti aldığı ortada iken sadece vergi incelemesine tabi olmamak amacıyla vergi kanunları kapsamında ortaya çıkmamış olan verginin (Kurumlar Vergisi/Katma Değer Vergisi) beyan edildiği anlaşılmaktadır. Şirket bahsi geçen yapılandırma kanunu kapsamında; ilgili dönemlere ilişkin olarak zarar ettiği halde 2012, 2013, 2014 ve 2015 yılları Kurumlar Vergisi matrahı ile 2014 ve 2015 yılları Katma Değer Vergisi matrahlarında artışa gitmiştir.

Şirketin mali iş ve işlemlerinin yürütülmesinde gerek kendi muhasebe birimi ve gerekse danışmanlık hizmeti aldığı Yeminli Mali Müşaviri olduğu ve başta Maliye Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumuna çok yüksek tutarlarda borcu bulunduğu ve yıllar itibariyle sürekli zarar ettiği ortada iken ilgili dönemlere ilişkin olarak Kurumlar Vergisi ve KDV yönünden matrah

artışına gidilmesinin gerek vergi kanunları açısından gerekse de profesyonel yönetim anlayışı açısından makul olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilindiği üzere, şirketler, kar amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan bir şirket Kanununun 16 ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup, 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Dolayısıyla şirket menfaatlerini her şeyin üzerinde tutma zorunluluğu vardır.

Yapılan incelemede ise şirketin elde etmediği gelirler için vergiye muhatap kaldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, vergi mevzuatına aykırılık teşkil etmekle birlikte şirketin mali açıdan daha da borçlu duruma gelmesine neden olmaktadır. Zira, böyle bir uygulama bir taraftan şirketin elde etmediği gelirin beyan edilmesine yol açmakta, diğer taraftan şirketin mevcut borçlarına yenilerinin ilave edilmesi yolu ile zaten sürdürülemez olan borç yapısının daha da kötüye gitmesine neden olmaktadır.

Sonuç olarak, şirketin elde etmediği gelirden dolayı sadece vergi incelemesinden kaçınmak amacıyla belli dönemler için gerek Kurumlar Vergisi ve gerekse Katma Değer Vergisi yönünden matrah artışına gitmesinin mevzuata aykırılığı bir yana, şirketin borç yönetimi ve şirketin menfaatleri ile de uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunda belirtilen ve şirketimiz tarafından hatalı olarak yapılan bu uygulamalara son verilecek olup, bu konuyla ilgili olarak bundan sonra mevzuatta yer alan şekilde işlemler gerçekleştirilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında şirket tarafından kar elde edilmeyen dönemler için vergi ödenmesinin hatalı olduğu ifade edilerek bulgu konusu tespit kabul edilmiştir.

Şirketin yıllar itibariyle zarar ettiği, borç durumunun sürdürülemez yapıda bulunduğu, mali iş ve işlemlerine yönelik danışmanlık (Yeminli Mali Müşavir) hizmeti de aldığı ortada iken sadece vergi incelemesine tabi olmamak amacıyla vergi kanunları kapsamında ortaya çıkmamış olan verginin (Kurumlar Vergisi/Katma Değer Vergisi) beyan edilip ödenmesi ve buna benzer uygulamalar sadece şirketin mali durumunu daha da kötüleştirmektedir. Şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince tacir sıfatını haiz olduğu, her ne kadar hisselerinin tamamı Belediyeye ait olsa da bağımsız bir tüzel kişiliğe sahip bulunduğu ve kar amacıyla kurulmuş bir organizasyon olduğu göz ardı edilmeyerek şirketin mali durumunu

zorlaştıran bu tür uygulamalardan vazgeçilerek, mali anlamda daha profesyonel bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

BULGU 4: Bodrum Belediyesine İlişkin Harcamaların Şirket Bütçesinden Gerçekleştirilmesi

Bodrum Belediyesi ile ilgili olan bazı giderlerin yıllar itibariyle şirket bütçesinden karşılandığı ve bunun rutin bir durum haline geldiği tespit edilmiştir.

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin, sermayesinin tamamına sahip olan Bodrum Belediyesi ile ilişkili bazı giderleri, kendi bütçesinden karşıladığı anlaşılmaktadır. Şirketin genel mali durumuna bakıldığında yıllar itibariyle gelirlerinin giderlerini karşılamaktan son derece uzak olduğu ve vergi borcu ile sosyal güvenlik prim borçlarının da ödenmediği görülmekte iken, Bodrum Belediyesine ilişkin harcamaların şirketten karşılanmasının anlaşılır bir tarafı olmadığı değerlendirilmektedir.

Aşağıda yer alan tabloda Belediye ile ilişkili olmakla birlikte şirket tarafından karşılanan harcamaların yıllar itibariyle tutarı ve bu tutarların şirketin ilgili yıl gelirine ilişkin oranına yer verilmiştir;

Tablo 1: Şirket Bütçesinden Karşılanan Belediye Giderleri

Dönem	Şirketin Toplam Geliri	Belediye İçin Yapılan Giderler	Oran %
2013	15.047.973,30	5.976.718,41	39,71
2014	21.247.884,36	5.586.385,15	26,29
2015	25.031.414,91	1.888.769,01	7,54
2016	26.490.695,05	5.495.752,22	20,74
2017	29.447.886,64	450.260,45	1,52

Belediyeye ilişkin harcamaların şirketten karşılanması nedeniyle şirketin giderleri ciddi manada artış göstermiştir.

Şirketin yıllar itibariyle zarar ediyor olması, yüksek tutarda vergi ve prim borcu altında bulunması da dahil olmak üzere finansal durum açısından sorunlu bir yapıya sahip olması; her ne kadar sermayesinin tamamı Belediyeye ait olsa da 6102 sayılı TTK gereği ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunması; ayrı mali tabloları olması ve neticede ayrı bir organizasyon olması durumları birlikte ele alındığında belediyeye ait giderlerin şirket bütçesinden ödenmesinin gerek mevzuata ve gerekse şirketin mali durumuna uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilindiği üzere, şirketler kar amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel

kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan bir şirket Kanununun 16 ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup, 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmekte olup, bu kapsamda basiretli iş adamından beklenen en temel hareket tarzı, şirket menfaatlerini her şeyin üzerinde tutma zorunluluğu noktasında daha hassas ve özenli davranmasıdır. Ancak, yukarıda izah edildiği üzere borç durumu sürdürülemez bir yapıda olan şirketin Bodrum Belediyesine ilişkin giderleri kendi bütçesinden karşıladığı görülmüştür.

Tüm bu nedenlerle sermayesinin tamamı Bodrum Belediyesine ait bir kamu şirketi durumunda olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin gerek geçmiş yıllar ve gerekse de 2017 yılına ilişkin olarak Belediyeye ait harcamaları kendi bütçesinden karşılamasının profesyonel yönetim anlayışı ile Türk Ticaret Kanununun basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunun bu maddesinde yer alan konuyla ilgili olarak, raporda tespit edilen hatalı uygulamalara son verilmiş olup, bu hususta mevzuatta yer verilen şekilde hareket edilmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespitinde yer alan Belediye giderlerinin şirket bütçesinden karşılanması uygulamasından vazgeçildiği ifade edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen husus izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 5: Bodrum Belediyesinin Kendi Mülkiyetinde veya Tasarrufu Altında Bulunmayan Bazı Taşınmazlar İçin Şirkete Katma Değer Vergisi Tahakkuk Ettirmesi

6360 sayılı 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereğince Bodrum ilçesinde kapanan belde belediyelerine ait bazı işletmelerin Bodrum Belediyesi tarafından mülkiyeti veya üzerinde tasarrufta bulunma hakkı kendisine ait olmadığı halde çeşitli tarihlerde alınan meclis kararları ile Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'ye tahsis ettiği ve bu yerler ile ilgili olarak farklı tarihlerde geçmişe dönük olarak KDV tahakkuk işlemi gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75 inci maddesinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükmüne göre, belediyenin taşınmaz tahsis edebilmesi için taşınmazın belediyeye ait olması ve tahsisin kamu kurum ve kuruluşlarına yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 6360 sayılı Kanun gereğince Bodrum ilçesinde kapanan belde belediyelerince işletilen bazı işletmelerin Bodrum Belediyesinin mülkiyetinde veya herhangi bir şekilde tasarrufu altında bulunmadığı, bunların büyük bir kısmının kıyılarda Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler olduğu görülmüştür.

Bodrum Belediyesi tarafından Meclis kararları ile yapılan tahsis ile ilişkilendirilmek suretiyle bu yerler için şirkete 2015 ve 2016 yıllarına ilişkin olarak (geçmişe yönelik) toplamda 107.498,42 TL KDV tahakkuku gerçekleştirilmiştir.

Bodrum Belediyesince mevzuat hükümlerine aykırı şekilde yapılan tahsise istinaden adı geçen şirkete geçmişe dönük olmak üzere yapılan KDV tahakkuk işleminin usulsüz olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, tahsis edilen taşınmazlar Belediyeye ait olmadığından ve tahsis edilen tarafın da kamu kurumu sayılmayan Belediye şirketi olmasından dolayı usulsüz yapılan tahsis işlemine istinaden gerçekleştirilen KDV tahakkukunun da usulsüz olduğu

değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunun bu maddesinde yer alan konuyla ilgili olarak, her ne kadar önceki yıllarda hatalı uygulamalar yapılmış ise de; 2017 yılından itibaren bu yönde bir uygulama yapılmamıştır. Bundan sonra da bu konuda benzer bir uygulama yapılmayacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespite katılmakla ve gereğinin 2017 yılından itibaren yapıldığı ifade edilmekle birlikte, izleyen dönemde bu tür uygulamalara yer verilip verilmediği takip edilecektir.

BULGU 6: Bodrum Belediyespora İlişkin Bazı Harcamaların Şirket Bütçesinden Karşılanması

Bodrum Belediyespor ile ilgili olan bazı giderlerin Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş. bütçesinden karşılandığı ve bunun rutin bir işlem haline geldiği tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere, şirketler kar amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan bir şirket Kanununun 16 ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup, 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Dolayısıyla şirket menfaatlerini her şeyin üzerinde tutma zorunluluğu vardır.

Ancak, yapılan incelemede, Bodrum Belediyespor ile ilişkili bazı giderlerin Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş. bütçesinden karşılandığı görülmüştür. Bu durum şirketin idaresi açısından basiretli bir iş adamı olmanın gereklerinin yerine getirilmediği izlenimi doğurmaktadır. Kaldı ki şirketin genel mali durumuna bakıldığında yıllar itibariyle gelirlerinin giderlerini karşılamaktan son derece uzak olduğu, ağır bir vergi ve sosyal güvenlik prim borcu altında olduğu görülmektedir. Böyle bir durumda Bodrum Belediyespora ilişkin bazı giderlerin şirketten karşılanmasının uygun olmadığı düşünülmektedir.

Aşağıda yer alan tabloda Bodrum Belediyespor ile ilişkili olmakla birlikte şirket tarafından karşılanan harcamaların son iki yıl itibariyle tutarı yer almaktadır.

Tablo 2: Şirket Bütçesinden Karşılanaan Bodrum Belediyespora İlişkin Giderler

Dönem	Bodrum Belediyesporun Şirketten Karşılanaan Harcamaları
2016	237.380,61
2017	280.915,76
TOPLAM	518.296,37

Son 2 yıllık süre içerisinde Bodrum Belediyespor için şirketten yapılan harcama tutarı KDV dahil 518.296,37 TL'dir.

Şirketin yıllar itibariyle zarar ediyor olması, yüksek tutarda vergi ve prim borcu altında bulunması da dahil olmak üzere finansal durum açısından sorunlu bir yapıya sahip olması; her ne kadar sermayesinin tamamı Belediyeye ait olsa da 6102 sayılı TTK gereği ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunması; ayrı mali tabloları olması ve neticede ayrı bir organizasyon olması durumları birlikte ele alındığında belediyeye ait giderlerin şirket bütçesinden ödenmesinin gerek mevzuata ve gerekse şirketin mali durumuna uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "*Her tacirin, ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.*" hükmü bulunmaktadır.

Bu hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmektedir.

Tüm bu nedenlerle sermayesinin tamamı Bodrum Belediyesine ait bir kamu şirketi durumunda olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin Bodrum Belediyespora ilişkin harcamaları kendi bütçesinden finanse etmesinin profesyonel yönetim anlayışı ile Türk Ticaret Kanununun basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi hükümlerine uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim raporunun bu maddesinde yer alan konuyla ilgili olarak, 2016 ve 2017 yılı içinde Bodrum Belediyespor Kulübüne ilişkin bazı giderlerin karşılanmış olmasının nedeni; şirketimizin tüm paylarının Bodrum belediyesine ait olması ve Bodrum Belediyespor Kulübünün de Bodrum Belediyesinin spor kulübü olması nedeniyle acil bazı giderlerinin karşılanmak durumunda kalınmış olmasından dolayıdır. Ancak bundan

sonraki süreçte bu konuda başka bir işlem tesis edilmeyecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespitte yer alan Bodrum Belediyespor Kulübüne ilişkin bazı giderlerin şirket bütçesinden karşılanması uygulamasından vazgeçildiği ifade edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen husus izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 7: Şirket Tarafından Çeşitli Kurum ve Kuruluşlara Bağış ve Yardımda Bulunulması

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş. tarafından çeşitli tarihlerde farklı kurum ve kuruluşlara bağış ve yardımda bulunulduğu tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere, şirketler kar amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan bir şirket Kanununun 16 ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup, 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Dolayısıyla şirket menfaatlerini her şeyin üzerinde tutma zorunluluğu vardır.

Yapılan incelemede, şirketin dönem dönem çeşitli kurum ve kuruluşlara bağış ve yardım adı altında yardımda bulunduğu görülmüştür. Şirketin genel mali durumuna bakıldığında yıllar itibariyle gelirlerinin giderlerini karşılamaktan son derece uzak olduğu, ayrıca ağır bir vergi ve sosyal güvenlik prim borcu altında bulunduğu görülmektedir. Böyle bir durumda bağış ve yardımda bulunulması, şirketin idaresi açısından basiretli bir iş adamı olmanın gereklerinin yerine getirilmediği izlenimi doğurmaktadır.

Şirketin son 4 yıl içerisinde çeşitli kurum ve kuruluşlara yapmış olduğu yardım ve bağış tutarı 965.567,39 TL olup, yıllar itibariyle başta kar/zarar durumu olmak üzere içinde bulunduğu finansal durum son derece kötü iken; çeşitli kurum ve kuruluşlara yardım ve bağışta bulunmasının her şeyden önce şirket mali durumu ile çeliştiği değerlendirilmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında; *“Her tacirin, ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.”* hükmü bulunmaktadır.

Bu hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine

almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmektedir.

Tüm bu nedenlerle sermayesinin tamamı Bodrum Belediyesine ait bir kamu şirketi durumunda olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin kendi mali durumu son derece bozuk iken, çeşitli kurum ve kuruluşlara bağış ve yardım aldı altında para göndermesinin profesyonel yönetim anlayışı ile Türk Ticaret Kanununun basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi hükümlerine uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunun bu maddesinde yer alan konuyla ilgili olarak daha önceki tarihlerde bazı kamu kurum ve kuruluşlarına bazı acil ihtiyaçları için (örneğin Kaymakamlık Hizmet Binası yenilenmesi, bazı okullara sarf ve kullanım malzemesi sağlanması v.b.) şirketimiz tarafından yardımda bulunulmuştur. Dikkat edilirse bunların tamamı kamu hizmetlerinin aksamaması ve acil ihtiyaçlar için olmuştur. Ancak bundan sonraki süreçte bu konuda da denetim raporunda belirtildiği şekilde hareket edilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında sadece kamu kurum ve kuruluşlarına acil ihtiyaçları için yardımda bulunulduğu, izleyen dönemde bu hususta bulgu konusu tespitite yer alan açıklamalara göre hareket edileceği ifade edilmiş olmakla birlikte, mezkûr konuya ilişkin uygulamalar izleyen denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 8: Sehven Yapılan KDV İndirimleri İçin Düzeltme Beyannamesi Verilmesi ve Gecikme Faizine Muhatap Kalınması

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin, işlettiği kafeteryalar için adına tahakkuk eden KDV'leri sehven indirim konusu yaptığı, daha sonra verilen “KDV Düzeltme Beyannameleri” ile durumu düzelttiği ancak bunun için gecikme faizi ödemediği tespit edilmiştir.

Şirketin uhdesinde yer alan işletmeleri için Bodrum Belediyesi tarafından KDV tahakkuk işlemi yapılmıştır. Söz konusu katma değer vergileri şirketin ilgili döneme ilişkin KDV Beyannamelerinde (2015/04-05-06-07-08-09-10 dönemleri) sehven indirim konusu yapılmıştır. Bahsi geçen işlemin hatalı olduğu anlaşıl原因 olarak yılsonu itibarıyla 30.12.2015 tarihinde her bir döneme ilişkin KDV Düzeltme Beyannamesi verilmek suretiyle düzeltme işlemleri yapılmıştır. Ancak bu işlem yapılırken, düzeltme işleminin yapıldığı tarih

(30.12.2015) ile beyannamenin ait olduğu dönem arasındaki geçen zaman için gecikme faizi ile karşı karşıya kalınmıştır. Zira, 2015/04-05-06-07-08-09-10 dönemlerinde indirim konusu yapılmaması gereken KDV ilgili döneme ilişkin KDV Beyannamesinde sehven indirim konusu yapılmış ve böylece o döneme ilişkin ödenmesi gereken KDV'nin daha düşük ödenmesine yol açmıştır. Dolayısıyla düzeltmenin yapıldığı tarihe kadar geçen dönemle ilgili olarak, Maliye Bakanlığı tarafından şirket adına gecikme faizi tahakkuk ettirilmiştir.

Şirketi mali anlamda idare edenler ile hizmet alımı yapılan Yeminli Mali Müşavirinin (YMM) bu noktada daha dikkatli ve özenli davranması ve şirketi gecikme faizi ile muhatap etmemesi gerekirdi. Yapılan hatalı işlem sonucu şirketin ay bazında karşılaştığı gecikme faizi aşağıdaki tabloda yer almaktadır;

Tablo 3: Şirket Adına Tahakkuk Eden Gecikme Faizi

Düzeltilme Beyannamesi Dönemi	Düzeltilme Beyannamesinin Verildiği Tarih	İlk Verilen Beyanname Tarihi	İndirimden Vazgeçilen KDV	Gecikme Faizi TL
2015/Nisan	30.12.2015	25.05.2015	141.554,77	10.153,45
2015/Mayıs	30.12.2015	22.06.2015	47.509,67	3.990,81
2015/Haziran	30.12.2015	27.07.2015	442.729,32	5.211,54
2015/Temmuz	30.12.2015	22.08.2015	387.461,95	8.603,71
2015/Ağustos	30.12.2015	28.09.2015	242.929,79	10.203,05
2015/Eylül	30.12.2015	23.10.2015	8.800,52	246,41
2015/Ekim	30.12.2015	23.11.2015	8.616,48	120,63
TOPLAM				38.529,60

Yukarıda yer alan tablodan görüleceği üzere sehven yapılan KDV indirimi nedeniyle şirket adına tahakkuk eden gecikme faizi toplamı 38.529,60 TL olup, burada muhasebe birimi yetkilileri ile birlikte YMM'nin de hatası olduğu düşünülmektedir.

Bilindiği üzere, şirketler kar amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan bir şirket Kanununun 16 ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup, 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Bu hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmektedir. Dolayısıyla şirket menfaatlerini her şeyin

üzerinde tutma zorunluluğu vardır.

Ancak, şirkete ilişkin yapılan incelemede, basiretli bir iş adamı gibi davranmanın bir gereği olan şirket menfaatlerine dikkat edilmediği ve sehven yapılan işlem nedeniyle şirketin gereksiz yere gecikme faizi ile karşı karşıya kaldığı anlaşılmış olup, bu ve benzer durumlarla muhatap olunmaması açısından özellikle muhasebe birimindeki personel ve yetkililerin mali iş ve işlemler hususunda daha dikkat ve özenli davranması gerekmektedir. Bu açıdan şirketin mali açıdan kaybının önlenmesi bakımından bu birimde görevli personelin işine daha fazla dikkat ve özen göstermesi her ne kadar mali işler anlamında yeminli mali müşavirden hizmet alımı yapılıyor olsa da işlerin bizzat buradaki görevli personelce takibinin yapılmasının profesyonel yönetim açısından da yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bodrum Belediyesi tarafından şirketimize meclis kararıyla taşınmazların işletme haklarının kiraya verilmesi işlemi nedeniyle Bodrum Belediyesinin elde edilen kira gelirlerinin 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi ve 3065 Sayılı KDV Kanunlarına göre kurumlar ve katma değer vergilerine tabi olduğu, bu nedenle Bodrum Belediyesinin İktisadi İşletmesini oluşturmasının gerektiği YMM tarafından ifade edilmiştir.

Ancak Bodrum Belediye Başkanlığı İktisadi İşletmeyi tesis etmeden önce kiraya verilen tüm taşınmazlar için KDV tahakkuk ettirmiş ve şirketimizi KDV ile birlikte borçlandırmıştır.

KDV tahakkuklarının tahakkuk fişine istinaden yapılmasından sonra Belediye Başkanlığına yapılan sözlü ikazlarda kira tutarları için Vergi Usul Kanunu’nun 232 nci maddesine istinaden fatura düzenlemesinin ve KDV tutarlarının da faturada gösterilmesinin, 3065 Sayılı Yasa’nın 34 üncü maddesine göre KDV indirimlerinin tahakkuk fişlerine göre değil faturaya istinaden indirim yapılacağına gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak Bodrum Belediye Başkanlığı KDV tahakkuk işlemlerine devam etmenin yanı sıra bu konular hakkında Muğla Vergi Dairesi Başkanlığı’ndan özelge talebinde bulunduğunu gelecek olan sonuca göre işlem yapacağını ifade etmiştir. Muğla Vergi Dairesi Başkanlığı’ndan istenilen bilginin gelmemesi nedeniyle YMM’nin 20 No’lu YMM, SMMM ve SM Kanunu Genel Tebliği’ne göre Muhtasar ve KDV ile ilgili hataların (pişmanlık hali) düzeltilmesini talep etmesi sonucunda yukarıda bahsi geçen KDV düzeltme beyannameleri 3065 Sayılı Yasa’nın 30 uncu maddesine göre verilmiştir.

Görüldüğü üzere yapılan işlemler Vergi Yasaları gereğince yapılmış olup, şirketimizi mali anlamda yönetenlerin ve YMM’nin hatası bulunmamaktadır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında Bodrum Belediyesi tarafından şirkete bazı taşınmazların işletme hakkının kiraya verildiği ve bunlar için tahakkuk fişi ile KDV tahakkuk ettirildiği ve buna istinaden tahakkuk fişleri dikkate alınarak KDV'lerin ilgili dönem beyannamelerde indirim konusu yapıldığı, ancak 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 34 üncü maddesi gereğince KDV indirimlerinin tahakkuk fişine göre değil faturaya istinaden yapılması gerektiğinden hareketle, indirim konusu yapılan hatalı işlemlerin KDV Düzeltme Beyannameleri ile düzeltildiği ifade edilmiştir.

Bulgu konusu tespitite belirtildiği üzere ilgili dönem KDV Beyannamelerinde sehven yapılan indirimler, hatalı olması nedeniyle 30.12.2015 tarihinde her bir döneme ilişkin verilen KDV Düzeltme Beyannameleri ile düzeltilmiş, ancak tabii olarak vergi yasaları gereğince indirimin yapıldığı dönemler ile düzeltme beyannamelerinin verildiği döneme kadar geçen süreler için gecikme faizi tahakkuk ettirilmiştir.

Şirket, yapmış olduğu savunma ile esasen bulguda tespiti yapılan ve şirketin ilgili döneme ilişkin KDV Beyannamelerinde (2015/04-05-06-07-08-09-10 dönemleri) yer alan indirimlerin sehven yapıldığını kabul etmiştir. Sadece bu konuda yasaların emrettiği hükümlerin yerine getirilmesinden bahisle sorumluluklarının bulunmadığını ifade etmiştir. Ancak, vergiye ilişkin olarak indirim konusu işlemin nasıl ve hangi belgeler dikkate alınarak yapılacağı vergi mevzuatı ile açıkça belirtilmiş olduğundan, vergi yasalarını ve bunlara ilişkin işlemleri bilmenin ve buna göre işlem tesis etmenin, gerek şirketin danışmanlık hizmeti aldığı birimler gerekse şirketi mali anlamda sevk edenlerin sorumluluk sınırları içerisinde kaldığı göz ardı edilmemelidir.

BULGU 9: Şirketin Yüksek Tutarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması

Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.'nin çok yüksek tutarlarda vergi borcu ve aynı zamanda sosyal güvenlik prim borcunun bulunduğu tespit edilmiş olup, bunlar için gerek 6736 ve gerekse 7020 sayılı yapılandırma kanunlarına başvurmakla birlikte, şirketin gelirleri dikkate alındığında bu borcun geri döndürülemez mahiyette olduğu görülmüştür.

Şirketin mali durumuna ilişkin yapılan incelemede özellikle yıllık geliri ile kıyaslandığında çok yüksek tutar ve oranlarda devlet kurumlarına borçlu olduğu görülmektedir. Şirketin içinde bulunduğu bu durumdan kurtulabilmek maksadıyla vergi borçları ve sosyal

güvenlik prim borçlarına istinaden 19.08.2016 tarih ve 29806 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ve 27.05.2017 tarih ve 30078 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7020 Sayılı Kanun Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümlerinden faydalanmak suretiyle borçlarında yapılandırmaya gittiği tespit edilmiştir.

Her ne kadar bahsi geçen yapılandırmaya yönelik Kanun hükümlerine başvurulmuş ve bu kapsamda borçların ötelenmiş olsa da, şirketin gerek işletilen yerlerin mülkiyetinden kaynaklanan kira ve ecrimisil ödeme politikası, gerek bu yerlerde çalışan personel sayısının fazlalığı ve bunlar için mevcut olan Toplu İş Sözleşmesi uygulamalarının varlığı, kısacası personel politikasının sürdürülemez olması ve bunun yanı sıra işletilen yerlerde satışa sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ücret politikasının uygulanabilir ve sürdürülebilir yapıda olmaması (Örneğin; satışa sunulan mal ve hizmetlerin maliyeti olarak sadece o mal/malzemenin bizi kendisinin dikkate alınması bunun yanında genel yönetim giderleri ve diğer genel giderlerin yok sayılması vs) gibi nedenlerden ötürü borçların ödenmesi noktasında şirketin yine mali açıdan sıkıntıya düşeceği şüphesizdir. Ayrıca, yapılandırma kanunlarından kaynaklanan taahhütlerin yerine getirilmesinin de şirketin içinde bulunduğu mali yapıya bakıldığında çok zor olduğu görülmekte olup, şirket yetkilileri de bu durumu kabul etmektedirler.

Aşağıda yer alan tabloda şirketin yapılandırma kanunları sonrası 31.12.2017 tarihi itibarıyla toplam vergi borcu ve sosyal güvenlik prim borcu yer almakta olup, son sütunda ise bunların şirketin gelirlerine oranı yer almaktadır;

Tablo 3: Şirketin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borçları ile Borçların Şirket Gelirlerine Oranı

Vergi Borcu Toplamı	SGK Borcu Toplamı	Toplam Borç	Şirket Gelirleri (Dönemsel)	Devlete Olan Toplam Borcun Gelire Oranı %
21.701.660,93	22.581.845,24	44.283.506,17	2014 - 21.247.884,36	208,41
			2015 - 25.031.414,91	176,91
			2016 - 26.490.695,05	167,16
			2017 - 29.557.594,79	149,82

Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere şirketin sadece devlet kurumlarına olan toplam borcu 44 milyon TL olup, bu tutar şirketin geçmiş cirolarının her birinden yaklaşık 1,5 ve/veya 2 kat civarında daha yüksektir. Dolayısıyla şirketin borcunun şirketin işletme satışları

ile karşılanmasının mümkün olmadığı açık bir şekilde görülmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında; “Her tacirin, ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmekte ve şirket menfaatlerini her şeyin üstünde tutma zorunluluğunu gerektirmektedir.

Ancak, şirkete ilişkin yapılan incelemede, şirketin yanlış olarak uyguladığı personel politikası (sayı bakımından fazla personel çalıştırılması, çalışan personele Toplu İş Sözleşmesi ile sağlanan hakların fazla olması vs), şirketin satışa konu ettiği mal ve hizmet bedellerini belirlemede uyguladığı yanlış fiyatlama politikası, özellikle işletmelerin faaliyetlerini sürdürdüğü ve hizmet verdiği alanlara ilişkin mülkiyet sorunlarından doğan hatalı politikaların şirketi geri döndürülmesi çok güç olan bir borç sarmalının içine sürüklediği anlaşılmaktadır. Bu durum basiretli bir iş adamı olmanın gereklerinin yerine getirilmediğinin açık bir göstergesidir.

Tüm bu nedenlerle sermayesinin tamamı Bodrum Belediyesine ait bir kamu şirketi durumunda olan Bodrum Belediyesi Turizm İnşaat Gıda Enerji San. Tic. A.Ş.’nin bu kadar borç yükü olmasına karşın uygulanan yanlış politikalarla devam etmesinin profesyonel yönetim anlayışı ile Türk Ticaret Kanununun basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi hükümlerine uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim raporunun bu maddesinde yer alan konuyla ilgili olarak da şirketimiz tarafından gerekli tedbir ve önlemler acil olarak alınacaktır. Gerek personel sayısı ve giderleri ile ilgili tasarruf tedbirleri alınacak, gerekse şirketimiz işletmelerinde verilen mal ve hizmet bedelleri ile ilgili yeni düzenlemeler gerektiği şekilde yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgu konusu tespitite yer alan şirketin yanlış personel politikaları (sayı bakımından fazla personel çalıştırılması, çalışan personele Toplu İş Sözleşmesi ile sağlanan hakların fazla olması vs), satışa konu ettiği mal ve hizmet bedellerini belirlemede uyguladığı yanlış fiyat politikası, özellikle işletmelerin faaliyetlerini sürdürdüğü ve hizmet verdiği alanlara ilişkin mülkiyet sorunlarından doğan hatalı politikaların varlığı kabul

Muğla Bodrum Belediyesi Bodrum Bel.Tur.İnş.Gıda Enerji San ve Tic. A.Ş. 2017 Yılı 30 Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu

edilmek suretiyle gerekli tedbir ve önlemlerin acilen alınacağı ve gerek personel gerekse fiyatlama açısından yeni düzenlemelerin yapılacağı ifade edilmiş olmakla birlikte, bulgu konusu tespiti ilişkin hususlar izleyen denetimlerde takip edilecektir. Zira, şirketin bulguda yer verildiği haliyle mevcut borç yükü ile faaliyetlerine devam etmesi ve varlığını sürdürmesi mümkün görünmemektedir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI**

BODRUM BELEDİYESİ TUR. İNŞ. GIDA ENERJİ SAN. VE TİC. ANONİM ŞİRKETİ 31.12.2017 TARİHLİ BİLANÇOSU			
AKTİFLER (VARLIKLAR)	TL	PASİFLER (KAYNAKLAR)	TL
I- DÖNEN VARLIKLAR	8.306.003,39	I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	35.288.896,16
A HAZIR DEĞERLER	263.368,71	A MALİ BORÇLAR	0,00
B MENKUL KIYMETLER	0,00	B TİCARİ BORÇLAR	4.092.208,51
C TİCARİ ALACAKLAR	1.560.640,32	C DİĞER BORÇLAR	917.476,14
D DİĞER ALACAKLAR	0,00	D ALINAN AVANSLAR	10.591,75
E STOKLAR	860.438,98	E YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞLERİ	0,00
F YILLARA YAYGIN İNŞ. VE ONARIM MALİYETLERİ	0,00	F ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜM.	30.268.619,76
G GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAH.	5.517.538,12	G BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
H DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	104.017,26	H GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUK.	0,00
II- DURAN VARLIKLAR	8.735.481,32	J DİĞER KISA VADELİ YAB. KAYNAK	0,00
A TİCARİ ALACAKLAR	93.215,86	II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	865.351,84
B DİĞER ALACAKLAR	0,00	A MALİ BORÇLAR	599.337,59
C MALİ DURAN VARLIKLAR	0,00	B TİCARİ BORÇLAR	0,00
D MADDİ DURAN VARLIK	5.545.771,96	C DİĞER BORÇLAR	0,00
E MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	3.071.620,48	D ALINAN AVANSLAR	0,00
F ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR	0,00	E BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
G GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAH.	24.873,02	F GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	266.014,25
H DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	G DİĞER UZUN VADELİ YAB.KAYNAK	0,00
		III- ÖZKAYNAKLAR	-19.112.763,29
		A ÖDENMİŞ SERMAYE	36.318.250,00
		01. Sermaye	45.658.250,00
		02. Ödenmemiş Sermaye (-)	-9.340.000,00
		B SERMAYE YEDEKLERİ	0,00
		C KAR YEDEKLERİ	30,26
		D GEÇMİŞ YILLAR KARLARI	0,00
		E GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)	-53.680.773,06

		F DÖNEM NET KARI (ZARARI)	-1.750.270,49
AKTİFLER TOPLAMI	17.041.484,71	PASİFLER TOPLAMI	17.041.484,71
NAZIM HESAPLAR	0,00	NAZIM HESAPLAR	0,00
AKTİF GENEL TOPLAMI	17.041.484,71	PASİF GENEL TOPLAMI	17.041.484,71

BODRUM BELEDİYESİ TUR. İNŞ. GIDA ENERJİ SAN. VE TİC. ANONİM ŞİRKETİ - GELİR TABLOSU (2017)		
	TUTAR (TL)	
A- BRÜT SATIŞLAR		29.458.036,13
1. Yurtiçi Satışlar	29.447.866,64	
2. Yurtdışı Satışlar	-	
3. Diğer Gelirler	10.169,49	
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		70.656,36
1. Satıştan İadeler (-)	70.656,36	
2. Satış İskontoları (-)	-	
3. Diğer İndirimler (-)	-	
C- NET SATIŞLAR		29.387.379,77
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		22.566.206,77
1. Satılan Mamuller Maliyeti (-)	-	
2. Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	6.392,00	
3. Satılan Hizmet Maliyeti (-)	22.559.814,77	
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		6.821.173,00
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		7.914.260,00
1. Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-	
2. Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-	
3. Genel Yönetim Giderleri (-)	7.914.260,00	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		-1.093.087,00
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR		50.356,69
1. İştiraklerden Temettü Gelirleri	-	
2. Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	-	
3. Faiz Gelirleri	30.157,01	
4. Komisyon Gelirleri	-	
5. Konusu Kalmayan Karşılıklar	5.053,68	
6. Menkul Kıymet Satış Karları	-	
7. Kambiyo Karları	15.146,00	
8. Reeskont Faiz Gelirleri	-	
9. Enflasyon Düzeltmesi Karları	-	
10. Faaliyetle İlgili Diğer Gelir ve Karlar	-	

G- DİĞER FAALİYETLERDEN GİDER VE ZARARLAR (-)		
1. Komisyon Giderleri	-	
2. Karşılık Giderleri	-	
3. Menkul Kıymet Satış Zararları	-	
4. Kambiyo Zararları	-	
5. Reeskont Faiz Giderleri	-	
6. Enflasyon Düzeltmesi Zararları	-	
7. Diğer Olağan Gider ve Zararlar	-	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		226.312,38
1. Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	226.312,38	
2. Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		-1.269.042,69
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		119.858,33
1. Önceki Dönem Gelir ve Karları	-	
2. Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	119.858,33	
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		601.086,13
1. Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	-	
2. Önceki Dönem Gider ve Zararlar (-)	575.163,90	
3. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	25.922,23	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		-1.750.270,49
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	-	
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		-1.750.270,49